

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dvx Spiritvalis

Puente, Luis de la

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.Xiii.

Cap. IV. Inchoatur tractatio propriæ cognitionis, quæ obtinetur legendo, & Meditando in libro propriæ conscientiaë: aperiuntur tria maximè damna, quæ ex ignoratione ipsius proueniunt, & in quo illa ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48784](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48784)

suum respicientis; & Insipientis mutabilitatis; se ab illo separantis; In Leone, Christi magnanimitatem, & Dæmonis feritatem; in Igne, charitatis vigorem, & ardorem cupiditatis. In meditatione itaque his rebus vteris, non ad vnum finem, nunc ad alterum, iuxta exigentiam & desiderium tuum. Siquidem ipse (vt inferius videbimus) in supernaturali & extraordinaria oratione communicat interea hunc modum similitudinum, quo reuelantur altissimas & occultas.

CAPVT IV.

*INCHOATVR TRACTATVS
propria cognitionis, quæ obtinetur
legendo, & meditâdo in libro proprie
scientiæ: aperiuntur tria maxima li-
na, quæ ex ignorantia ipsius prou-
eniunt, & in quo illa
consistat.*

PRIMA cura cupientium
sciëntiæ mysticæ proficere,
& vitæ Cõtemplatiuæ p-
stantiam assequi, ea debet
esse, vt multum studi j po-
nât in cognitione sui ipso-
rû, legendo, & meditâdo
in libro suæ Conscientiæ & vitæ ppriæ. Hæc
cognitio est prima litera, Alphabeti Spiritua-
lis, vt in-

is, vt insinuauit Ieremias propheta, qui inci-
piens caput tertium suarū lamentationū ab A-
lph primo Hebraici Alphabeti caractere, sta-
tim subiungit: a Ego vir videns paupertatē meā.
quasi diceret: Primū exercitiū vitę meę, primū
q̄ visus mei obiectū est paupertas mea, in qua
creditor, & in quo ostendo me esse virū: virilis
animus necessarius est ei, qui videns tantam
paupertatē, nō animo deficiat: nec me occupo in
aliena pau prate inspicienda, quę me non con-
cernit, sed in mea, quę me pungit: hic. n. aspe-
ctus erit initiū mei remedii. & quamuis vir sim
valde excellens, non deerit mihi paupertas, q̄
aspiciā in me ipso. quę verē est paupertas mea.
Nā, si quid boni habeo, illud non est meū, sed
alienū, & à Deo mihi puenit, cuius est totū q̄
est optimum. Nā ex me nō habeo, nisi boni pri-
uationē, quę adeo ingēs est, vt nec habeā ocu-
los ad eā discernendā, nisi Deus illos mihi cō-
municet. Nam à Diuino Spiritu oportet veni-
re lucem, qua me videam & cognoscam.

Hi oculi, quos Deus dat ad sic videndū, nō
sūt sicut corporei, q̄ vident alios; sed se ipsos &
q̄ intra ipsos est videre nō possunt: sed poti⁹ oc-
cupantur videndo se ipsos, & sua; vt postea re-
ctē aspicere possint reliqua. Huius figuram ait
S. Gregor. fuisse expressam in ea, quam vidit E-
zechiel, quatuor Sanctorum animalū sequen-
tium in petum diuini Spiritus, b vnumquodque
(ait) coram facie sua ambulabat. Quid enim est
coram facie sua ambulare, nisi se ipsa sibi prę-
sentia habere; sicut ambulare coram facie Dei
est De-

Thren. 3. 1

Homil. 4. in
Ezechiel.
b Ezech. 1. 12SPIRITUS
INTE

Lib. 2. de
 Confid. ad
 Eugeniū. B.

est, Deum sibi facere præsentem. Et quantum
 vtrumque sit ad spiritualem perfectionem ne-
 cessarium, primum tamen horum dispositio
 quædam est ad secundum: ideoque est
 inchoandum, vt monuit S. Bernardus Papa
 Eugenium; à te (inquit) tua consideratio
 choet; ne frustra extendaris in alia, res
 neglecto. nam licet noueris omnia mysteria, lo-
 ueris latitudinem terræ, altitudinem cæli,
 profunda maris: si te nescieris, eris similis
 edificanti sine fundamento, qui laborat in illu-
 ctura, quæ citò ruet: quicquid struxeris
 tra te, erit instar congesti pulueris, ventus
 noxium. Non ergo sapiens qui sibi non est
 piens. à te proinde incipiat tua consideratio
 non solum autem, sed in te finiatur. quocumque
 euagetur, ad te reuocaueris eam cum salu-
 fructu. Quod si negligas te ipsum aspice
 & cognoscere, euanesceat quoque à tuo con-
 ctu Deus, & omnia bona, quæ in eius domo
 eius familiaritate, & societate obtinueras: à
 cit ipsemet monuit sponsam horrendis & ter-
 ribilibus minis, dicens ei: *c Si ignoras te
 pulcherrima inter mulieres, egredere & absque
 vestigia gregum, & pasce hedos tuos iuxta
 bernacula pastorum.* O tremendam senten-
 tiam, à cælesti sponso iustoque iudice promul-
 ciatam contra propriam sponsam; non tur-
 pem, sed pulcherrimam; non peccatricem, sed
 iustam; non rebellem, sed subiectam: nec
 mo illam è domo & societate sua repellendam,
 sed præseruandi ab eo, quod posset illam è do-
 mo extur-

c Cant. 1. 8.

no exturbare. O quam horrendum est ma-
 lam ignorantia sui ipsius: siquidem creaturam
 adeo pulchram, dignam facit rã aspera sentetia.
 potuisset quidem Dominus blandius illã mo-
 nere, vt seipsam cognoscere studeret, noluit
 tamen blandẽ, sed summo rigore vti, quia
 vera cognitio sui ipsius, non tam in suauitate
 & fauore, quam in laboribus & repulsa
 consistit. In his enim facilius deprehendi-
 tur, quid ex nobis ipsis habeamus, quidque no-
 bisi culpa promereamur, Ideoq; non sine ma-
 gno mysterio dixit Ieremias, se agnoscere pau-
 peratẽ suam, d *in virga indignationis Dei*. Esto
 enim certissimẽ id cognoscatur ex lectione sa-
 crorum Scripturarum, vbi supplicia, pœnã, &
 mĩnã referuntur; multo tamen clarius ea-
 dem leguntur in propria experientia: cum
 oculis proprijs videmus, & auribus prope nos
 audimus, & intra nostras animas sentimus. Sed
 tunc videamus harum minarum atrocitatem
 in alieno capite, vt ita cauti ex ea euadamus, ne
 recidat in nostra propria.

d Thren. 3. 1.

§. I.

*Tria grandia mala affert ignorantia
 sui ipsius.*

TRIA maledicta includit hęc Domini no-
 strimina aduersus omnes, seipsos no-
 agnoscentes, quatenus videlicet igno-
 rantia sui ipsius (teste S. Bernardo) mater est, & fo-
 cula superbia, omniumq; filiarũ, quæ ab ea pro-

serm. 27. in
 Cant.

Dux Spirit. Tract. II. li cedunt.

SPIRITUS
 IN
 TE

in mea praesentia consistere. O Deus aeter-
nus, nouerim me, vt tu me agnoscas: nec
quam desinam me in tua praesentia agnos-
cere, ne mihi aliquando dicas: egredere ex do-
mo mea.

§ 5. D. quod mihi eundum est, si me ignorem?
Abi (inquit) *post vestigia gregum.* O tremen-
dam maledictionem, nec minus horrendam,
quam fuerit proxima? Quid enim hoc aliud
est dicere, quam abi post brutas animan-
tes, mores earum inimitandos, abi post
passiones earum explendo desideria, va-
de voluntas tua post id quod ei lubet; appeti-
tas post suas cupiditates; sensus post volu-
ptates suas; caro post suas libidines; imagina-
tio post suas chymæras; & ipsum iudicium
post suos errores, totum permittam enim in
te ignorantiae poenam; te in has deuenire mi-
seras. Et quæ maior miseria pastori euenire potest,
quam vt, qui gregem suum gubernare deberet,
& quo ipse vellet deducere, id non praestet; sed
dequatur ipse potius, trahaturq; à grege ipso er-
rante, quò ille voluerit. Et quæ maior infeli-
citas rationali homini accidere potest; quam
quod se subiciat appetitionibus brutis, ratio-
ne carentibus, quæ illi pro meritis reddant, e-
suscipientes eum (vt ait sapiens) *in gaudium im-*
missis. Hoc damnum timebat ipsa spon-
sa, cum petijt à suo sponso: *f Indica mihi,*
quem diligit anima mea; vbi pascas, ne vaga-
ri incipiam post greges sodalium tuorum. ad
quod respondit ipse: *si ignoras te, incidet in*

2.

Eccl. 12. 35

Psalm. 1. 7

li 2 damnum

SPIRITUS
SANTUS

g Isa. 57. 17.

Serm. 35. in
Caat.

h Matt. 22. 13

damnum ^{quod} prætimestis, & in horrendam maledictionem qua dixit Deus: *g abscondi ab a faciem meam & indignatus sum, & alijt vagantur via cordis sui*, viuens pro suo libitu absque rationis. Ex quo prouenit, vt non solum vestigia sequatur brutorum; sed etiam (Sanctus Bernardus perpendit) procul & recedat tanquam illis miserior, sequatur. Nam illi miseriam suam finiunt cum morte, postquam supplicia non timent: tu autem nisi te agnoscas *h ligatis manibus & pedib. mittentis in tenebras exteriores*, luens poena incredibili culpam tuam ignorantie.

3.

S. Grego. ibi

EODEM tendit maledictio tertia, quae ostendit seueritatem huius diuinae permissio- nis, qua dicit: *pasce hædes tuos*, quasi dicent non solum sequere bestiales tuas passiones, sed etiam illas ale, illisque multum indulge qui iam non ex sola passione, sed etiam ex in- stitia peccat. Pasce malas tuas cogitationes, pas- tias fcedas, deprauatas voluntates, & erran- tia iudicia, & opera. lasciuia ab his ad illa tran- eundo, nullo appposito limine aut termino. Et sunt hædi tui: tui, quia tuum est quod pec- cas; hædi quia eorum causa inter reprobo- computaberis. Et quæ ad dexteram iudicis manū tanquam ovis eius gregis fuisses factus, collocaberis ad sinistram inter hædos, qui ad gregem pertinent Dæmonis. Et prout re- dit. *iuxta tabernacula pastorum*, falsorum scilicet, faciendo quod illi faciunt; & sequen- do eorum errores, falsaque doctrinas. Nam qui se-

qui seipsum non agnoscit, facile decipitur; & qui vestigia Christi sequi solebat, sequitur nunc Antichristi; & qui prius cogitationes suas in desideria in pascuis cœlestibus pascebat, nunc easdem pascit in pascuis inferni; & qui habitationem suam prope Sanctos & Apostolos collocabat, nunc associatur infidelibus & dominâdis peccatoribus, cum quibus partem suam habebit, ex DEI sententia dicentis: Quo pulchrior es descende & dormi cum incircumcisis. O anima, quæ iactas magnam tuam pulchritudinem: nisi te agnoscas, quò eras pulchrior, eò eris abiectior: descende ex ista altitudine, dormi cum incircumcisis: morieris enim cum infidelibus, & cum gentibus penbis. O fons veræ pulchritudinis, da mihi cognitionem propriam, quæ illam generat & conseruat: aufer verò mei ipsius ignorantiam, ne pulcher sim in tuo conspectu, nec me vnquâ domo tua repellas.

i Ezech. 32. 19.

S. Grego 24. Moral. 63.

§. 2.

Varia sui ipsius Ignorantia.

VT GRAVISSIMA hæc damna ignorantia tui ipsius euadas, necesse erit explicare in quo hæc ignorantia consistat. multi enim ea laborant, qui tamen eam non nouerunt; & existimantes, quod se ipsos agnoscant, vehementer in eo errant. fabricant enim conceptum quendam sui ipsorum, rerum

SPIRITUS

que suarum adeo à veritate alienum, ut non imago aut exemplar sit verum eius, quod habent; sed fictum quoddam idolum propriæ apprehensionis. Quod ut ostendamus, faciet scire, hanc ignorantiam ad extrema peruenisse, quæ magis inter se distant, quam cœlum & terra, utrumque cæcum & illud. Quosdam enim adeo excæcavit perbia, ut formarent de se conceptum quædam diuinitatis, faciendo se ipsos Deos, & collocando se tanquam idolum ceterorum hominû; sicut princeps ille Tyri, qui dixit: *Dominus ego sum, & in cathedra Dei sedi in corde meo.*

a Ezech. 28. 2

ALIOS in contrario extremo adeo carnalitas excæcavit, ut bestialitatis quendam conceptum de seipsis fabricarent, iudicantes scilicet animam suam mortalem esse, & sicut brutorum corruptibilem, ut quæ simul cum corpore moreretur. Tales illi fuerunt, qui dicebant: *b comestimus & bibimus, cras enim moriemur.* Quæ ergo extrema esse possunt magis dissita & finita, quam isti duo sint errores? Quos non solum ista fides reprobatur, sed ipsum naturale lumen planè condernat, clarissime ostendens, negare animam esse Deum, nec esse posse nisi Dei facturam, quæ illam ex nihilo creauit; à quo esse accepit, & ab eodem ita dependet, sicut lumen à sole, quod illud producit, & cõseruat. Nec tamen mortalis est, aut perit in corpore; sed immortalis & æterna, ut ostendit ratiocinationis eius nobilitas, & ingenitas haberi eius arbitrij, eiusque independentia à carne.

b Isai. 22. 13.

b sapien. 2. 6

in his actionibus, ac denique naturalis appetitus, quem habet ad sui memoriam perpetuam in mundo efficiendam.

SED his ignorantijs, tanquam crassioribus relictis, ad alias subtiliores veniamus. Quarum *prima* est circa iudicium bonorum & malorum, quæ intra nostram ipsam animam habemus, circa quæ sunt intolerabiles deceptiones, scilicet cogitationes, idola & statux insignis vanitatis. Vix enim est qui penuriam suorum bonorum, gravitatem verò malorum agnoscit. extollunt enim bona, quæ habent, & imminuunt mala, omnino aliter quam reuerent. Multi se iustos reputant, qui tamen sunt peccatores; sapientes iudicant ac prudentes; & sunt ignari & imprudentes; credunt se humiles esse, & mortificatas habere suas passiones, qui pleni sunt superbia, valdeq; in illis viuunt inordinati affectus: peccata sua indicant fuisse leuissima, cum grauissima fuerint; persuadent sibi egregia se facinora perfecisse, cum valde fuerint communes, & abrectæ actiones: fingunt itaq; formantq; conceptum suipforum rerumq; suarum contrarium omnino ei, quem Deus de ipsis habet; ac proinde valde erroneum. Nam conceptus, quæ Deus de nobis habet, verus est, ac proprius: & ille esse debet regula nostrorum conceptuum. Talis erat cogitatio, quæ ille Episcopus habuit, cui hæc verba dixit Deus: *c dicis quod diues sum, & locupletatus, & nullus egeo: & nescis, quia es ignorans & insipiens? contrariū n. ego iudico &*

I.

c Apoc. 3. 17.

SPIRITUS
SANTUS

video: quia tu es miser & miserabilis; & pauper,
& cæcus; & nudus ab omni bono, quod tu tibi
cogitas.

2.

QVId autem dicam de ignorantia eorūdem actionum, quas quotidie exercemus, in quibus similes errores passim inueniuntur. dum enim opus facimus, sæpe cogitamus esse bonum, Deoq; placere: cum tamen præsumptum sit, Deiq; oculis displiceat. Fingimus nobis illud ex Zelo provenire, oritur autem ex ira, aut ex amore diuino procedere, quod procul à proprio; aut ita esse perfectum, ut nihil ei ob sit perfectionis: cum tamen multis imperfectionibus ac defectibus scateat. Propterea hodie dem dixit Sapiens: *d est via, que videtur hominibus recta, & nouissima eius ducunt ad mortem.* Isaias horrendum va minatur ihs, qui dicitur *malum bonum, & bonum malum; ponentes tenebras lucem, & lucem tenebras; ponentes amarum dulce, & dulce in amarum.*

d Prou. 16. 25

3.

NEQVE minor est ignorantia in eo quod facere possumus, quam in eo quod facimus, quod nostræ naturæ tribuimus, quod est gratia Dei nostrisq; meritis, quod ipsius est misericordia nostris deniq; viribus, quod præstamus alicuius communicatis scilicet à liberalitate Conditoris. Hac ignorantia excæcati fuerunt Pelagiani eorumq; sequaces, hodieq; excæcantur multi superbi, præsumentes ac iactantes, dicentes *tra se: emanus nostra excelsa, & non Dominus fecit hæc omnia; aut f in fortitudine manus mee feci hæc omnia, & in sapientia mea intellexi.*

e Deuter. 32.

27

f Isaias 10. 13.

S. B.

4.

SED quid mirum, si in rebus animæ nostræ
 secretioribus ad eò cœcutiamus, cum sint plu-
 rimæ multò clariores, quæ ipsum corpus con-
 cernunt, quæ tamen æque ignoramus, eò quod
 earum originem finemque & inconstantiam
 earundem non consideremus. cogitabis, te bo-
 na valetudine vti, fortunas in multos annos &
 honorè habere: & eodem tempore disponitur
 inera ipsum corpus morb^o, vt propè iam sis ad
 portas mortis; aut calūnia aliqua textitur, aut
 lis, ob quam bonis tuis spoliaberis, sicut diues
 ille, qui dicebat sibi: *g habes anima mea multa
 bona posita in annos plurimos: requiesce, come-
 de, bibe, epulare:* cogitanti autem hæc Deus a-
 peruit illius ignorantiam & stultitiã, dicens:
*stulte, hac nocte animam tuam repetunt à te,
 que autem parasti cuius erunt? ô quam iustè*
*dessebat S. Iob miseriam h viri, cuius abscondi-
 ta est via, & circumdedit eum Deus tenebris.*
 Nescit enim, num via, quam ambulat, recta sit;
 & num felicem sit sortitura finem, cum enim
 omni ex parte sit tenebris circumdatus, præ-
 teritorum non recordatur; &, quæ futura sunt
 ignorat; & multa eorum, quæ sunt præsentia,
 non assequitur. Nam cum nihil ipsi sit magis
 proximum, quam ipsemet, nihil tamen minus
 cognoscit, quam seipsum. Quamobrem ait S.
 Basilius; verissimum esse Homeri dictum:
*Quod nihil sit difficilius, quam seipsum ag-
 noscere. Quod ipse Deus confirmat dicens: i
 primum esse cor hominis & inscrutabile: quis
 cognoscet illud? ego Dominus scrutans cor.*

g Luc. 11. 19.

h Iob. 3. 23.

Hom 18. de hum & van. glor. i Jerem. 17. 9

SPIRITUS

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

O iudex viuorum & mortuorum, doce me cor meum scrutari, ac in libro meæ conscientie ita legere; vt eam agnoscam, malaque eius reparem: quò in die nouissimo, quando hoc

& Apoc 20.12

liber aperietur, inueniatur bene scriptus, omnibus deletis malis.

Ex dictis hæctenus facillè intelliges, quomodo sit necessarium, frequenter exercitia, & considerationes, quibus tui ipsius cognitionem consequaris, designato sufficienti tempore, quo hanc rem incumbas, donec eam perfecte illuquaris. Hæ considerationes duo rerum generaliter complectuntur: mala scilicet nostra, & miserias; bonaque ac dona, quæ Deus nobis tradidit, ad miserias reparandas. Præ illarum res magis propriè pertinent ad nostri cognitionem: mala enim & miseriæ sunt verè nostra, & nobis ipsis originem ducunt: sed bona sunt Deique, quæ si dicamus nostra, ideo est, qui ex misericordia & gratia sua illa in nobis collocauit.

HINC fit, vt propria tui ipsius cognitio hoc consistat, vt formes conceptum quemadmodum tui ipsius, rerumque tuarum verum, integrum bene plenum, separando preciosum a vilis, quomodo scilicet habes à teipso, ab eo quod habes à tuo creatore, & eius gratia. Considerans teipsum tanquam pauperem, mendicum, egenum, & ab omnibus bonis nudum: innumeris verò malis oneratum. cum verò aspicias bona, illa considera tanquam aliena, & ex elemosina & gratia accepta: tribuens illa Deo largitori, & modo, qui in sequentibus capitibus declarat.

incipiendo à cognitione miseriarum, quæ
in decursu vitæ nobis eueniunt, ab ipsa nati-
uitate vsque ad mortem, ijs præmissis, quæ in
prima parte Meditationum sunt posita.

CAPVT V.

DE PROPRIA COGNITIO-
ne ex miserijs, quæ tum à peccato
Originis, tum ab alijs actualibus no-
bis eueniunt; & ex nihilo, quod ex
nobis ad bona opera habemus: &
quod ex his ascenditur
ad cognitionem
Dei.

QVONIAM propria co-
gnitio obtinetur legendo
& meditando librum pro-
pria conscientia, ac vitæ
nostræ, redigenda sunt in
ordinem, quæ in eo sunt
scripta: perpendendo & ru-
minando tria præcipuè genera characterum,
seu sententiarum, quarum sacri libri prolixam
faciunt mentionem.

QVAEDAM enim sunt sententiæ scriptæ
manu primi nostri parentis Adami, per gene-
rationem scilicet carnis: alias tu ipse scripsisti,
ac ve-

SPIRI-
NTE